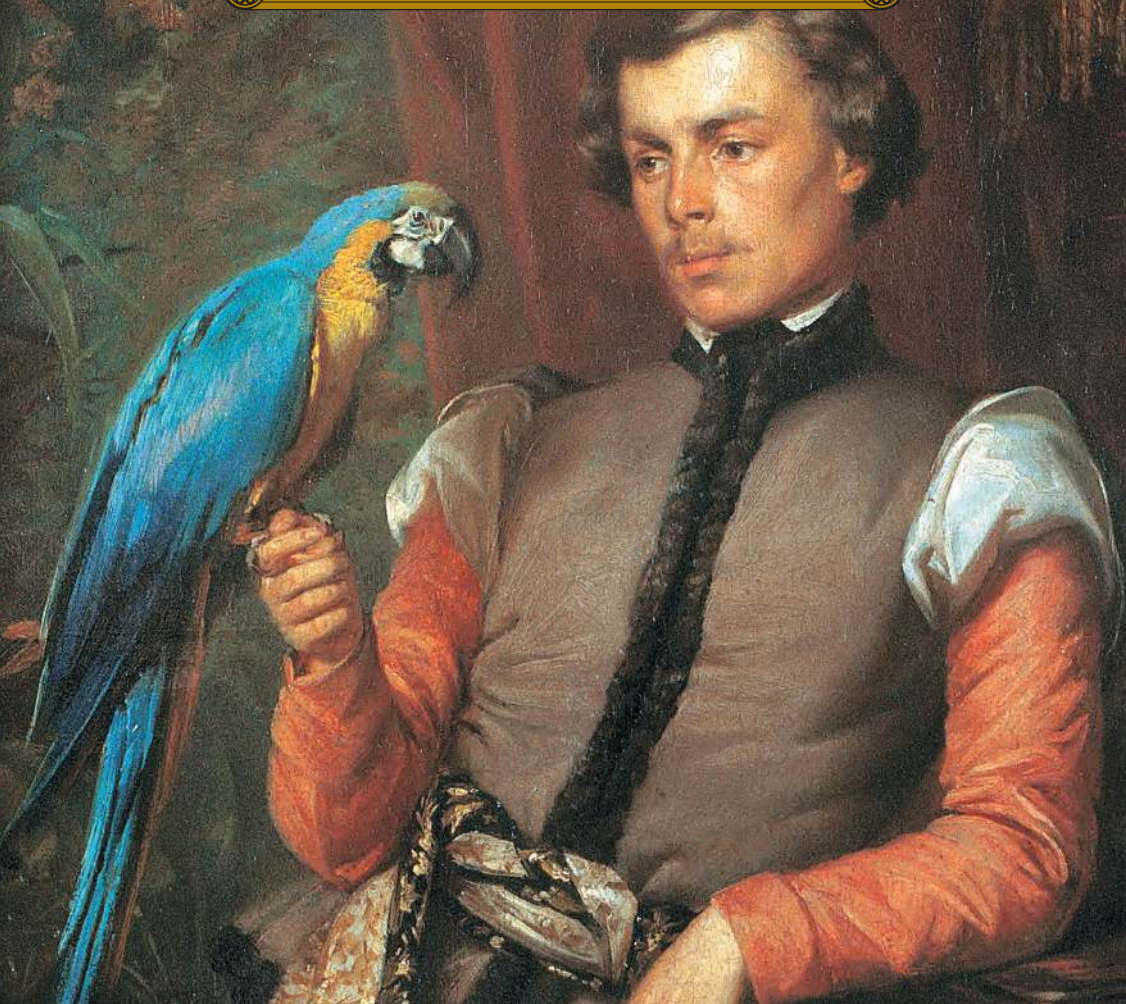

Juliusz Słowacki
KORDIAN

Tytuł:
KORDIAN
Część pierwsza trylogii
Spisek koronacyjny

Autorzy opracowania:
WOJCIECH RZEHAŁ
HONORATA LISZKA

Korekta:
AGNIESZKA NAWROT
AGNIESZKA WOŹNY
MARIA ZAGNIŃSKA

Projekt okładki:
BROS

Ilustracje:
alexblacksea — s. 20, andrey oleynik — s. 12, BTSK — s. 48,
BVA — s. 23, Igor Zakowski — s. 85, IrinaKorsakova — s. 28,
mrs_marillu — s. 11 / Shutterstock.com

Na okładce wykorzystano fragment obrazu Józefa Simmlera
Szlachcic z papugą ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie.

ISBN 978-83-7327-741-0

Wydanie VI zaktualizowane

Copyright by Wydawnictwo GREG

2024

Wydawnictwo GREG
31-979 Kraków, ul. Klasztorna 2B
tel. (12) 680 15 50
www.greg.pl

Księgarnia internetowa: www.greg.pl

Znak firmowy GREG zastrzeżony w Urzędzie Patentowym RP.

Wszystkie prawa zastrzeżone.
Żadna część niniejszej publikacji nie może być reprodukowana
lub przedrukowana bez pisemnej zgody Wydawnictwa GREG.

Skład i łamanie:
BROS

Juliusz Słowacki
KORDIAN

Autor:	Juliusz Słowacki
Tytuł:	<i>Kordian</i>
Rodzaj literacki:	dramat
Gatunek:	dramat romantyczny
Bohaterowie:	Kordian – bohater romantyczny, Laura – ukochana Kordiana, Grzegorz – wierny sługa, Wielki Książę Konstanty, car Mikołaj; postacie fantastyczne: Szatan, Diabły, Czarownice, Strach, Imaginacja
Temat:	koncepcja walki o wolność Polski – winkelriedyzm, hasło „Polska Winkelriedem narodów”

*Więc będę śpiewał i dążył do kresu;
Ożywię ogień, jeśli jest w iskiecie.
Tak Egipcjanin w liście z aloesu,
Obwija zwiędłe umarłego serce;
Na liściu pisze zmartwychwstania słowa;
Chociaż w tym liściu serce nie ożyje,
Lecz od zepsucia wiecznie się zachowa,
W proch nie rozsypie... Godzina wybije,
Kiedy myśl słowa tajemną odgadnie,
Wtenczas odpowiedź będzie w sercu – na dzień¹.*

Juliusza Słowackiego – *Lambro*.

¹ motto to fragment powieści poetyckiej Słowackiego *Lambro* (pełny tytuł: *Lambro, powstańca grecki. Powieść poetyczna w dwóch pieśniach*), powstałej w Paryżu, po klęsce powstania listopadowego, w roku 1832, wydanej rok później w 3. tomie jego *Poezji*. Zacytowany fragment pochodzi z pierwszej pieśni utworu, tzw. *Pieśni Greka*. Przytoczone słowa wypowiedział narodowy grecki bard i patriota do swych rodaków, by pobudzić ich do walki z Turkami (akcja utworu rozgrywa się pod koniec XVIII wieku, gdy Grecja była zniewolona przez Turcję – stąd przejrzysta aluzja do sytuacji Polski i Rosji w XIX wieku).

PRZYGOTOWANIE

Roku 1799 dnia 31 grudnia w nocy².

Chata sławnego niegdyś czarnoksiężnika Twardowskiego w górach Karpackich³ – przy chacie obszerny dziedziniec – dalej skały – w dole bezlistne bukowe lasy. Ciemność prze-rwana błyskawicami.

Czarownica czesze włosy i śpiewa...

**Czas i miejsce
akcji**

CZAROWNICA

Z gwiazd obłąkanych,
Z włosów czesanych,
Iskry padają,
Jak z polskiej szabli;
Widzą je diabli,
Odpowiadają
Błyskami chmur.
Lecą – świst piór
Buki ugina.

(Szatan zlatuje w postaci pięknego anioła.)

SZATAN

Ha czarownico! czy biła godzina?

CZAROWNICA

Która?

SZATAN

Godzina, której żaden człowiek
Dwa razy w życiu nie słyszy⁴.

CZAROWNICA

Uderzy

**Dramat roman-
tyczny – wpro-
wadzenie
postaci fanta-
stycznych**

² diabły przygotowują XIX wiek, przekonane, że będzie to stulecie panowania zła. Zachodzi tu jednak pewne nieporozumienie – akcja PRZYGOTOWANIA rozgrywa się w noc sylwestrową 1799 roku, kończy się 1 stycznia roku 1800. Nie jest to jednak, jak sądzi Szatan, przełom wieków, nowe stulecie zacznie się z dniem 1 stycznia 1801 roku. Słowacki nie popełnił pomyłki – celowe przesunięcie akcji o rok świadczy o zamiarze autora, by pokazać, iż Zło nie panuje w pełni nad dziejami, że nad Szatanem stoi wyżej wszechmocny Bóg.

³ *Chata (...)* w *górach Karpackich* – a więc najprawdopodobniej w tzw. Grocie Twardowskiego na Krzemionkach pod Krakowem, które w XIX wieku zaliczane były do Karpat (przypis za BN).

⁴ *Godzina, której żaden człowiek dwa razy w życiu nie słyszy* – to godzina przełomu wieków. Szatan tkwi w błędnym przekonaniu, że za chwilę, o północy, świat wkroczy w XIX stulecie.

GRZEGORZ

A któż jej wyszuka?

Dość, że jest sens, powiadam.

KORDIAN

Wierzę.

GRZEGORZ

Trzeba wiary.

Bo widzi panicz, kiedy gada sługa stary,
 To w słowach dziecku dawać nie będzie trucizny.
 Błąkałem się ja długo z dala od ojczyzny,
 I tak mi było ciężko od tęsknego żalu,
 Że żołnierze ciesali kołki na wásalu;
 Odcinając się szablą, nie brałem pociechy,
 Bo żadnych kłósów ludziom nie wysięją śmiechy,
 A smutek niby mądra książka w sercu żyje,
 I mówi wiele rzeczy, i człowiek nie gnije
 Jak muchomór pod sosną, lecz zbiera po szczypcie
 Przystrogę do przestrogi... Byłem ja w Egipcie!³¹
 Ponoś no o tej walce nie mówiłem panu?
 Czy wolno?

KORDIAN

Mów! mów, stary.

GRZEGORZ*(kręcąc wásą)*

Daj go tam szatanu,
 Kaprała³²... tęgi człowiek!... Wywiódł wojsko w pole,
 Nie w pole, w piaski raczej; równo jak po stole,
 Otwarto na wsze strony, kędyś wzrok obrócił,
 Oko biegnąc po piaskach Boga szuka w niebie.
 Wódz szyki w pięć kwadratów sprawił ku potrzebie,
 I niby pięć gwiazd jasných na pustynie rzucił.
 Mnie świecącemu w jednej, widać było cztery.
 Przed walką, przypominam, śmiech nas ruszył szczery;
 Bo trzeba panu wiedzieć: na wojska ogonie
 Snuły się z bagażami osły... przy bagażach
 Przywlekli się z Francji w bagnetów zachronie
 Mędrkowie, co to baśnie piszą w kalendarzach.
 Gardziliśmy jak Niemcem tą chmurą komorów,
 Tą psiarnią, co jak truflów wietrzyła kamieni;

Opowieść o wyprawie Napoleona do Egiptu – uświęcenie walki o wolność

³¹ *Byłem ja w Egipcie* – w czasie wyprawy Napoleona do Egiptu w roku 1798.

³² *Kapral* – Napoleon Bonaparte.

Więc gdy do walki wiele stanęło pozorów,
 Zawołaliśmy głośno: Osły! i uczeni!
 Chowajcie się w kwadraty! dalej za pas nogi!
 Dalibóg, korzystali z łagodnej przestrogi.
 Przyznam się jednak panu, że choć żołnierz bitny,
 Przed walką byłem nieco nad zwyczaj ponury. –
 Jak dziś pamiętam, z dala lał się Nil błękitny,
 Dalej jakiegoś miasta widać było mury;
 I nad głowami niebo czyste, bez obłoku,
 A powietrze, choć bardzo jasne, grało w oku,
 Nad katafalkiem niby od gromnic płomyki...
 Lecz co najbardziej ludu zadziwiło szyki,
 To były owe wielkie, murowane góry;
 Stąd by je było widzieć, gdyby nie Karpaty,
 I gdyby z nieba można zetrzeć wszystkie chmury.
 Wtem wódz przyjechał konno... zagrzmiały wiwaty,
 Acz bez winnych kielichów. Wódz wskazał na wieże
 I rzekł: Soldats!, co znaczy powiedział: żołnierze!
 Słyszałem wszystko; wódz rzekł: Patrzenie, wojownicy!
 Ze szczytu piramidy – co znaczy: z dzwonnicy –
 Ze szczytu tych piramid sto wieków was widzi.
 Więc spojrzałem, gdzie wskazał po nieba błękitcie;
 Aż tu patrz... niech kto ze mnie jak z prostaka sztydzi,
 Opowiem... Klnę się panu, na piramid szczycie,
 Jak w kościołach sławnego malują Michała,
 Taki stał rycerz, w zbroi, promiennego ciała,
 I płomienistą dzidą przebijał z wysoka
 Wijącego się z dala na pustyni smoka,
 Co ku nam leciał w chmurze kurzawy i piasku.
 Sto dział zagrzmiało, oczy zgubiłem od blasku.
 A kiedym wzrok odpytał, aż tu mameluki
 Krzywymi nas szablami dziobią gdyby kruki,
 To końmi do ucieczki obróceniu wrzkomo
 Siadają na bagnietach jak małpy.

KORDIAN

Cóż dalej?...

GRZEGORZ

A wstydźże się pan pytać, każdemu wiadomo,
 Żeśmy zawsze łamane parole wygrali,
 I gdyby nie ta dżuma... – Ale pan nie słucha!..

KORDIAN

(zamyślony, mówi sam do siebie.)

Wstyd mi! starzec zapala we mnie iskrę ducha.

KORDIAN

Lecz garści krwawej ziemi nikt nie błogosławi.
Cóż powiem?

PAPUGA

*De profundis clamavi!*⁴⁵ *clamavi!*

PAPIEŻ

(zmieszanie śmiechem pokryć usiłuje i spędza papugę)

Precz, szatanku! Z tiary na pastora!⁴⁶ rusza,
Przeklęte zwierzę ptasie... o mało nie powiem,
Że w niej zaklęta Lutra pokutuje dusza,
Pełna przysłówków *ergo*⁴⁷, ponieważ, albowiem.
Raz, za firanką skryta, wdała się w dysputy
Z kardynałem, prezesem dataryji biura.
Rozumiał, że mu doktor jakiś tego kuty
Odpowiadał na kwestie – ona trzęsła pióra,
A kardynał rwał włosy i nadrabiał krzykiem;
Papuga odrzucała odpowiedzi ślepe;
Na koniec go zabiła hebrajskim językiem,
Krzycząc: „*Pappè satan! pappè satan! aleppè...*”
Głupie stworzeńko! Tak to czasem Bóg pozwala,
Że słaby Golijatów⁴⁸ rozumu obbała...
No mój synu, idź z Bogiem, a niechaj wasz naród
Wygubi w sobie ogniów jakobińskich zaród,
Niech się weźmie psalterza i radeł i sochy...

KORDIAN

(rzucając na powietrze garść ziemi)

Rzucam na cztery wiatry męczennika prochy!
Ze skalanymi usty do kraju powrócę...

PAPIEŻ

Na pobitych Polaków pierwszy klątwę rzucę.
Niechaj wiara jak drzewo oliwkowe buja,
A lud pod jego cieniem żyje.

Papież – ostrze-
żenie przed walką z zaborcą

PAPUGA

*Alleluja!*⁴⁹...

(Kordian odchodzi.)

⁴⁵ *De profundis clamavi* – łac. z głębokości wołałem (do Ciebie, Panie) – pierwsze słowa starotestamentowego psalmu 129, w liturgii katolickiej jest on śpiewany w czasie nabożeństw za zmarłych.

⁴⁶ *pastorał* – metalowa laska, zagięta u góry, oznaka władzy papieskiej.

⁴⁷ *ergo* – łac. więc.

⁴⁸ *Golijat* – w starotestamentowej I Księdze Królewskiej filistyńskiego olbrzyma Goliata zabił kamieniem miotanym z procy słabszy od niego Dawid, król izraelski.

⁴⁹ *Alleluja* – hebrajskie „chwalcie Boga”.

*Kordian sam, z założonymi na piersiach rękami, stoi na
najwyższej igle góry Mont-Blanc.*

Miejsce akcji

KORDIAN

Tu szczyt... lękam się spojrzeć w przepaść świata ciemną.

Spojrzę... Ach! pod stopami niebo i nad głową

Niebo... Zamknięty jestem w kulę kryształową;

Gdyby ta igła lodu popłynęła ze mną

Wyżej – aż w niebo... nie czułbym, że płynę.

Stąd czarne skrzydła myśli nad światem rozwinę.

Ciszej! słuchajmy... o te lody się ociera

Modlitwa ludzka, po tych lodach droga

Mysłom płynącym do Boga.

Tu dźwięk nieczysty głosu ludzi obumiera,

A dźwięk myśli płynie dalej.

Tu pierwszy zginę, jeśli niebo się zawali.

A ten kryształ powietrza by tchnieniem rozbity

Kręgami się rozplynie na nieba błękitny,

I gwiazdy w nieznajomą uciekną krainę,

I znikną, jakby ich nigdy nie było...

Spróbuję – westchnę i zginę...

(Patrzy w dół.)

Ha! przypominasz mi się, narodów mogiło!

Oto się przedarły chmury,

Igły lodu wytrysły z chmur kłębow;

Tam las ogromny sosen i dębów

Jak garść mchu w szczelinie góry,

A ta plamka biała – blada –

To morze.

Silniej wzrok napnę – oczy rozedrę, otworzę,

Chciałbym stąd widzieć człowieka.

Tam koło jednej igły krążą orłów stada,

Jak pierścionki żałobne na perłowych lodach;

A ode mnie błękitna płynie szczelin rzeka,

Każda w jedną otchłań złata,

I nikną jak w morza wodach.

Jam jest posąg człowieka, na posągu świata.

O, gdyby tak się wdrzeć na umysłów górę,

Gdyby stanąć na ludzkich myśli piramidzie,

I przebić czołem przesądów chmurę,

I być najwyższą myślą wcieloną...

Pomyśleć tak – i nie chcieć? o hańbo! o wstydzie!

Pomyśleć tak – i nie móc? w szmaty podrę łono!

Nie móc? to piekło!

Mogęż siłą uczucia serce moje nalać,

Improwizacja

Kordian –
świadomość
własnej potęgi;
ważny cytat

OPRACOWANIE

BIOGRAFIA JULIUSZA SŁOWACKIEGO

Drugi, obok Adama Mickiewicza, polski wieszcz narodowy – Juliusz Słowacki – urodził się w 1809 roku w Krzemieńcu na Wołyniu. Był jedynym dzieckiem Euzebiusza Słowackiego i Salomei z Januszewskich. Ojciec początkowo uczył wymowy w Liceum Krzemienieckim, w roku 1811 został profesorem literatury polskiej (dokładnie: wymowy i poezji) na Uniwersytecie Wileńskim. Wtedy to państwo Słowaccy przeprowadzili się do Wilna. Profesor Euzebiusz Słowacki bardzo wcześnie, w roku 1814 osierocił syna.

Zmarł na gruźlicę. Matka wróciła wraz z dzieckiem do Krzemieńca. W 1817 roku ojczymem Juliusza został August Bécu, także profesor Uniwersytetu, wykładający higienę i medycynę sądową. Była to postać bardzo dwuznaczna. Bécu należał do zauszników gubernatora Nowosilcowa, który z kolei zasłynął okrutnym śledztwem skierowanym przeciwko młodzieży polskiej i litewskiej w 1823 roku.

Od 1819 roku Juliusz uczęszczał do gimnazjum przy Imperatorskim Uniwersytecie Wileńskim. Represje roku 1823, związane ze śledztwem przeciwko młodzieży wileńskiej, ominęły, będącego wtedy w piątej klasie gimnazjum, Słowackiego. Prawdopodobnie była to zasługa ojczyma, który wykorzystał swoją znajomość z Nowosilcowem, by ochronić Juliusza. 26 IX 1824 r. miała miejsce kolejna tragedia w rodzinnym domu Słowackiego. Tym razem była nią śmierć doktora Bécu, zabitego przez piorun w jego własnym mieszkaniu.

W latach 1825–1828 Słowacki studiował prawo na Wydziale Nauk Moralnych i Politycznych Uniwersytetu Wileńskiego, a w lutym 1829 r. przeniósł się do Warszawy, gdzie pracował jako aplikant w Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu. Okres studiów to czas powstawania pierwszych wierszy, to również czas rozwoju twórczego i osobowości poety.

Gdy 29 XI 1830 roku wybuchło powstanie listopadowe, Słowacki przebywał w Warszawie. Wtedy właśnie powstały jego liryki patriotyczne – poeta nie ukrywał swoich ambicji zostania polskim Tyrteuszem.

Jednak z niewyjaśnionych do dziś powodów Słowacki opuścił stolicę wkrótce po wybuchu walk (dokładna data jego wyjazdu to 8 III 1831 roku). Wyjechał do Drezna, gdzie od wysłańca Rządu Narodowego otrzymał ważne pismo dla marszałka francuskiego. Z Drezna zawiózł tę korespondencję do Londynu, gdzie akurat bawił marszałek, a w 1832 roku poeta przybył do Paryża. W listach do matki z tego okresu pisał o swej podróży: *źle jest, żem wyjechał za granicę, ale już się stało, smutno mi było – zdawało mi się, że uciekam i teraz jeszcze kłócę się z mojem sumieniem.* W Paryżu zastała Słowackiego wiadomość o upadku powstania.

– akt II [*Rok 1828. Wędrowiec*] – różne kraje w Europie: Anglia, Włochy, Watykan, Francja – jest trasa podróży tytułowego bohatera: James Park w Londynie („scena 1”), skały w Dover – nadmorskim mieście w Anglii („scena 2”), willa we Włoszech („scena 3”), w Watykanie („scena 4”), na szczycie Mont Blanc – najwyższej góry w Europie – 4807 m („scena 5”).

– akt III [*Spisek koronacyjny*] – akt ten ma miejsce w Warszawie, kolejno w następujących miejscach: na placu przed Zamkiem Królewskim (sceny 1 oraz 3), we wnętrzu kościoła katedralnego (scena 2), w podziemiach kościoła św. Jana (scena 4), w salach Koncertowej i Tronowej Zamku Królewskiego (scena 5), w szpitalu dla wariatów (scena 6), na placu Saskim w Warszawie (scena 7), w więzieniu (scena 8), w jednym z pokoiów Zamku Królewskiego (scena 9) i wreszcie na placu Marsowym (scena ostatnia).

BOHATEROWIE UTWORU

Kordian – główny bohater utworu (dokładna charakterystyka patrz str. 118).

Złe Moce (Szatan i Diabli) – „przygotowują” w *Przygotowaniu* przywódców powstania listopadowego za pomocą czarów: mieszanina rozmaitych składników w diabelskim kotle.

Grzegorz – wierny, stary sługa i wychowawca Kordiana.

Laura – ukochana Kordiana, nieco starsza od niego, nie odwzajemnia jego uczuć, ale troszczy się o niego, choć traktuje jak rozkapryszone, sentymentalne dziecko.

Dozorca – dozorca James Parku w Londynie, opowiada Kordianowi o wszechwładzy pieniądza.

Wioletta – ma romans z Kordianem, jednak wcale go nie kocha, liczą się dla niej tylko pieniądze.

Papież – przyjmuje Kordiana na audiencji, mówi, że Polacy powinni czcić cara i nie walczyć o wolność, grozi klątwą w razie wybuchu powstania.

Prezes – spiskowiec, przeciwny zamachowi na cara.

Doktor – rozmawia z Kordianem w szpitalu dla obłąkanych, scena ta jest jakby wewnętrzną dyskusją między dwiema naturami Kordiana.

Car – car Mikołaj I Romanow, dumny, pewny siebie i swojej potęgi, Kordian nieskutecznie próbuje go zabić.

Wielki Książę Konstanty – brat cara, zwierzchnik polskich wojsk, amoralny, zepsuty, sprawca wielu zbrodni.

Proces dojrzewania człowieka i obywatela

Ten wątek jest obecny w całym utworze Słowackiego. W I akcie autor podejmuje temat ludzkiego losu – ukazuje *Kordiana* jako piętnastoletniego chłopca, który odczuwa *Weltschmerz* (ból świata) i nie potrafiąc odkryć swego przeznaczenia, prosi Boga, by wyznaczył mu cel działania. *Nieszczęśliwy i zagubiony w życiu młodzieniec rozważa sens i cel istnienia oraz poszukuje nadrzędnej idei, która przeprowadziłaby go przez życie.* Kocha się też w Laurze, starszej od siebie kobiecie, która nie odwzajemnia jego uczucia. Mimo zachęt ze strony Grzegorza – starego sługi – *Kordian pozostaje bierny, nie stać go na żaden czyn.* Akt I kończy „symboliczne” (nie faktyczne) samobójstwo, a akt II to w gruncie rzeczy następny etap życia bohatera, w którym konfrontuje on z życiem swoje młodzieńcze marzenia przedstawione w akcie I.

Pewniak
na teście

Pewniak
na teście

Kolejne sceny aktu II to prezentacja kolejnych etapów dojrzewania młodzieńca, odkrywającego „dorosłe” życie i **tracącego powoli swoje dziecinne złudzenia.** *Kordian przeżywa rozczarowania romantyczną miłością, możliwością zdobycia szacunku u ludzi, możliwością znalezienia jako chrześcijanin oparcia w papieżu.* Wreszcie, w tracie słynnego monologu na szczycie Mont Blanc – stanowiącego kulminacyjny moment utworu – krystalizuje się postawa *Kordiana* jako Winkelrieda, pragnącego oddać swe życie za ojczyznę, gotowego wziąć na siebie ciężar odpowiedzialności za grzech zabójstwa cara. Jednak już w III akcie Słowacki ukazuje bohatera niepotrafiącego wcielić swych idei w życie, przegrywającego najpierw głosowanie w podziemiach kościoła św. Jana, następnie ponoszącego porażkę w starciu z własnym Strachem i Imaginacją, wreszcie – po raz ostatni – przygotowującego się na śmierć.

Polemika ideowa i artystyczna z Mickiewiczem

Słowacki chciał, aby wydanie *Kordiana* odczytane zostało jako podjęcie dyskusji ideowej z Adamem Mickiewiczem i z jego utworem *Dziady* cz. III. Pragnął wydania dramatu, który wskazywałby rodakom żyjącym na emigracji oraz w zniewolonej ojczyźnie inną, alternatywną wobec Mickiewiczowskiej, ideę funkcjonowania w sytuacji utraty niepodległości. Dwie sceny wysuwają się przy takim odczytaniu *Kordiana* na czoło: pierwszą z nich jest *Prolog*, drugą natomiast scena monologu na Mont Blanc.

Na *Prolog* składają się wypowiedzi (w formie monologów) trzech nienazwanych Osób. Wypowiedź Pierwszej Osoby przywodzi na myśl niektóre wątki charakterystyczne dla Mickiewicza, w *Kordianie* przedstawione jako idee, które należałoby odrzucić. Łatwo odczytać **zarzuty, jakie tym samym Słowacki stawia autorowi III części *Dziadów*: fałszywe proroctwa oraz usypianie zniewolonego narodu i bierne przyjmowanie jego cierpień.** Szczególnie wyraziste zdają się tu być słowa otwierające monolog Pierwszej Osoby *Prologu*:

*Boże! zeszlj na lud twój wyniszczony bojem,
Sen cichy... (str. 16)*

Pewniak
na teście

Słowacki oskarża również Mickiewicza o pychę (Pierwsza Osoba: *Powiem wam... Jestem pierwszy... i ostatnim będę...* (str. 16), zarzucając przy tym Mickiewiczowi błędną koncepcję polityczną i etyczną. Bardzo radykalnie brzmi przeciwstawienie lansowanemu przez Mickiewicza hasłu: „Polska Chrystusem narodów” – wezwania: „Polska Winkelriedem narodów” (str. 45, scena na szczycie Mont Blanc). Mesjanizmowi pozwalającemu na bierno poddanie się cierpieniu i pogodzenie się z nim Słowacki przeciwstawia ideę nazwaną później winkelriedyzmem – czynnej, otwartej walki z wrogiem, nawet okupionej najwyższą ofiarą z własnego życia, aby ocalić życie innej jednostki lub innego narodu. Słowacki sprzeciwia się idei Polski cierpiącej, wskazując w zamian na Polskę walczącą i pociągającą za sobą do walki inne uciemiężone kraje.

Pewniak
na teście

Porównanie winkelriedyzmu i mesjanizmu

Pewniak
na teście

	Twórca i dzieło	Wzorzec osobowy – inspiracja i wzór do naśladowania	Sens koncepcji
winkelriedyzm	Juliusz Słowacki <i>Kordian</i>	Winkelried – szwajcarski legendarny bohater narodowy, który zginął w walce przeciw siłom wroga, dzięki czemu Szwajcaria zwyciężyła.	Polacy powinni aktywnie walczyć o niepodległość, nawet za cenę własnego życia, a kiedy odzyskają wolność, staną się przykładem dla innych uciemiężonych narodów.
mesjanizm	Adam Mickiewicz <i>Dziady</i> cz. III	Chrystus (Mesjasz), który dobrowolnie poświęcił życie na krzyżu, aby zbawić całą ludzkość.	Polska cierpi w sposób niezawiniony, ale jej cierpienie przyczyni się do odrodzenia moralnego całej Europy, dlatego trzeba je cierpliwie znosić.

Próba oceny powstania listopadowego

Pewniak
na teście

Trzecią z możliwych płaszczyzn interpretacyjnych *Kordiana* stanowi dokonana przez Słowackiego próba oceny powstania listopadowego. Autor w scenie *Przygotowanie*, która otwiera dramat, szczególnie ostro atakuje przywódców powstania oraz konserwatywnych przedstawicieli elit ówczesnej Rzeczypospolitej. Z kotła, w którym mieszają czarownice i szatani, wychodzą późniejsi przywódcy powstania listopadowego. Są oni przedstawieni karykaturalnie, co ma związek z krytyką, jaką spotkała ich ze strony środowiska emigracyjnego za opieszałość i nieudolność, i stanowi jednocześnie krytyczny osąd poetycki samego Słowackiego. Wieszcz był przekonany, że przyczyną upadku narodowowyzwoleńczej akcji zbrojnej było złe dowodzenie.

SPIS TREŚCI

Pewniak
na teście ← to będzie na teście

Kordian

<i>Przygotowanie</i>	5
<i>Prolog</i>	16
<i>Akt I</i>	17
<i>Akt II Rok 1828. Wędrowiec</i>	34
<i>Akt III Spisek koronacyjny</i>	45

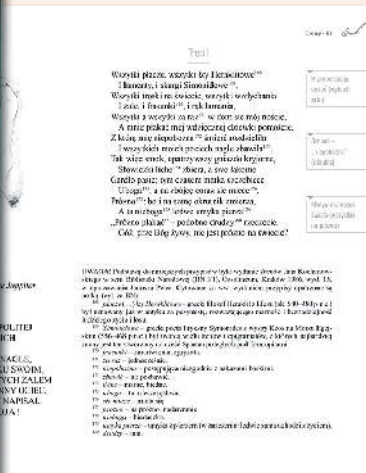
Krótkie opracowanie

Krótko o utworze	100
Krótkie streszczenie	101
Motywy	102

Pełne opracowanie

Biografia Juliusza Słowackiego	104
Geneza utworu	106
Wyjaśnienie tytułu utworu	107
Czas i miejsce akcji	108
Bohaterowie utworu	109
Plan wydarzeń	110
Streszczenie szczegółowe	111
Charakterystyka głównego bohatera – <i>Kordian</i>	119
Charakterystyka pozostałych postaci	123
Problematyka utworu	123
Proces dojrzewania człowieka i obywatela	124
Polemika ideowa i artystyczna z Mickiewiczem	124
Próba oceny powstania listopadowego	125
Gatunek utworu – dramat romantyczny	126
Budowa utworu	131
Cytaty, które mogą się przydać	132
Indeks komentarzy do tekstu	133

Dostępne także wydania w miękkich oprawkach!

**pewniak
na teście**

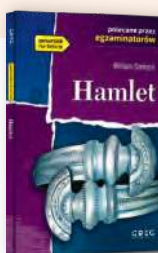
**Inni wydawcy zgadują, czego trzeba się nauczyć –
my wiemy, o co zapytają nauczyciele!**

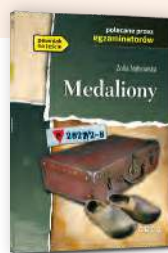
ŁUDZIE BEZDOMNI
Stefan Żeromski

GLORIA VICTIS
Eliza Orzeszkowa

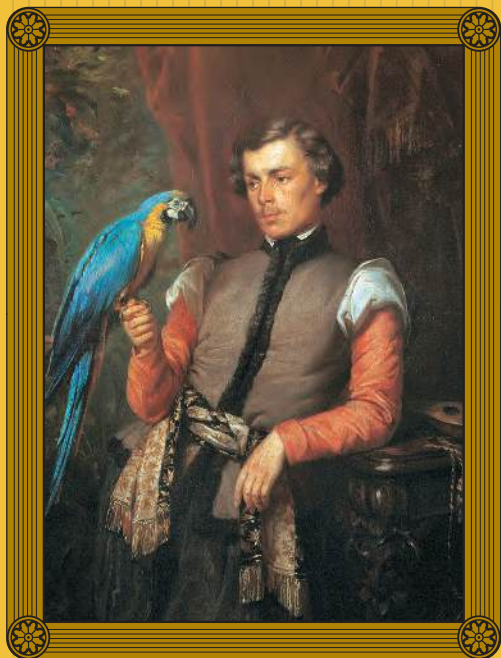

HAMLET
William Szekspir

MEDALIONY
Zofia Nałkowska

Szukaj w najlepszych księgarniach w całej Polsce i na www.greg.pl!

ISBN 978-83-7327-741-0

9 788373 277410 >